

Protocol medicijnverstrekking en medisch handelen

Stichting Scholengroep Trivium

Status	:	Vastgesteld
Versienummer	:	1.2
Versiedatum	:	11 december 2024
Auteur(s)	:	H. Zwiep
Instemming GMR	:	13 januari 2025
Vaststelling CMO	:	23 januari 2025

Voorwoord

Medewerkers van scholen worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is. Ook krijgen scholen het verzoek van ouders om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Het College van Bestuur geeft in dit protocol aan hoe de medewerkers van de vestigingen in deze situaties kunnen handelen.

Inhoudsopgave:

Voorwoord.....	2
Hoofdstuk 1 – Inleiding	4
Hoofdstuk 2 – De leerling wordt ziek op school.....	5
Hoofdstuk 3 – Het verstrekken van medicijnen	7
Hoofdstuk 4 – Voorbehouden en risicovolle medische handelingen	8
Bijlage 1 - Verklaring Toestemming tot acuut medisch handelen.....	9
Bijlage 2 - Afspraken tot uitvoeren van medisch handelen op school	11
Bijlage 3 - Hoe te handelen bij een calamiteit	13

Hoofdstuk 1 – Inleiding

Medewerkers van scholen worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook krijgen scholen het verzoek van ouders om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Met het oog op de gezondheid van leerlingen is het van groot belang, dat medewerkers in alle situaties zorgvuldig handelen.

Dit betekent dat medewerkers in het voortgezet onderwijs zich wellicht begeven op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd zijn; dat zij medische handelingen uitvoeren waarvoor zij niet bekwaam en/of bevoegd zijn. Dit brengt risico's met zich mee, niet alleen op het gebied van gezondheid, maar ook op juridisch gebied. Daarom geeft het College van Bestuur in dit protocol aan hoe de medewerkers van de vestigingen in deze situaties kunnen handelen.

Uitgangspunt van dit protocol is dat er geen medicijnen worden verstrekt aan leerlingen. Echter wanneer een leerling met een chronische aandoening wordt aangemeld op een van de vestigingen of dit gaandeweg de schoolloopbaan oploopt, wordt er individueel bekeken wat de mogelijkheden en verantwoordelijkheden zijn.

Er zijn drie te onderscheiden situaties:

- De leerling wordt ziek op school (zie hoofdstuk 2);
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek (zie hoofdstuk 3);
- Voorbehouden en risicovolle medische handelingen (zie hoofdstuk 4).

NB: dit protocol voorziet in richtlijnen waarbij voor alle betrokken partijen de beste voorwaarden worden georganiseerd, maar in de praktijk zal bij spoedgevallen altijd een afweging tussen protocollaire en pragmatische zaken moeten plaatsvinden.

Hoofdstuk 2 – De leerling wordt ziek op school

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en krijgt hij of zij tijdens de schooluren last van hoofd-, buik- of andere soorten pijn. Ook kan een leerling bijvoorbeeld door een insect gestoken worden.

Een probleem bij het verstrekken van een middel, is dat in zijn algemeenheid een medewerker niet deskundig is om een juiste diagnose te stellen. Uitgangspunt is daarom dat er geen medicijnen (dus ook geen drogisterijmedicijnen) worden verstrekt en dat een leerling die ziek is geworden, naar huis gaat.

Hierbij geldt een aantal stappen:

1. Zorg dat de zieke leerling niet alleen blijft tijdens het organiseren van opvang;
2. Kijk of er speciale (medische) notities zijn over deze leerling in de leerlingenadministratie;
3. Neem meteen contact op met de ouders/verzorgers (of het aangegeven waarschuwingsadres), zodat die weten dat de leerling ziek is geworden, en om te overleggen wat er moet gebeuren (komt er iemand naar de school, is er iemand thuis om de leerling op te vangen, wanneer wordt de leerling opgehaald, gaat school met de leerling nu meteen naar de huisarts of het ziekenhuis, etc.). De leerling kan niet naar huis zonder dat daar toezicht is en er kunnen geen medicijnen gegeven worden zonder toestemming. Als de ouders/verzorgers niet bereikt kunnen worden dan zal de BHV'er moeten inschatten of er een (huis)arts geraadpleegd moet worden. Als dat niet het geval is dan neemt de BHV'er een weloverwogen beslissing in overleg met de leerling.
4. Als de inschatting voor medische zorg dusdanig is, dat het oordeel van een arts vereist is, bel dan met een huisarts of een huisartsenpost in de buurt en als die niet bereikbaar zijn, met 112 over hoe verder te handelen. Raadpleeg bij twijfel altijd een arts. Enkele symptomen waarop gelet kan worden zijn: - toename van pijn, - misselijkheid, - verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krompen), - verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur), - verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid).
5. Informeer tot slot de vestigingsdirectie.

Uitgangspunt is: men handelt zo zorgvuldig mogelijk en in overeenstemming met dit protocol, dat voor alle medewerkers beschikbaar is en dat ook bij de ouders/verzorgers bekend is.

Tips:

- a. Zorg dat de waarschuwingsnummers (van ouders/verzorgers) in de leerlingenadministratie staan en jaarlijks worden geactualiseerd;
- b. Zorg voor een verantwoordelijke voor het invoeren van wijzigingen als ouders dit doorgeven via directie of administratie;
- c. Zorg voor toegang tot deze informatie zodat elke medewerker de waarschuwingsnummers meteen ter beschikking heeft;

- d. Neem in deze toegang ook bekende gegevens m.b.t. allergieën en/of medicijngebruik op (zoals deze door de ouders gemeld werden bij aanmelding) en
- e. maak van levensbedreigende zaken (bijv. een noten- of bijensteekallergie) een afzonderlijke vermelding.

Hoofdstuk 3 – Het verstrekken van medicijnen

Leerlingen krijgen soms medicijnen voorgeschreven die zij eventueel een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, medicijnen voor epilepsie, antibiotica of een injectie voor behandeling van de gevolgen van allergieën.

Scholengroep Trivium neemt hierover het volgende standpunt in:

Op school worden in principe geen reguliere medicijnen gegeven. Het is daarmee aan de ouders om, in overleg met de school, de zorg voor hun kind te organiseren. Hiertoe kunnen afspraken met de school (ruimte, tijd, etc.) worden vastgelegd (bijlage 2 en 3). Deze afspraken kunnen ook worden vastgelegd in de geautomatiseerde leerlingenadministratie.

Voor de leerling waarbij het noodzakelijk is om in een acute situatie onmiddellijk een levensreddende injectie toe te dienen (notenallergie, bijensteken etc.), kan de zorg worden geregeld bij de inschrijving van de leerling. De zorg wordt vastgelegd op het formulier in bijlage 1 of in de toestemmingsmodule van de geautomatiseerde leerlingenadministratie. Deze wordt ingevuld door ouders/verzorgers en schoolleiding om de zorg hieromtrent te organiseren. Op dit formulier staan de plichten van ouders/verzorgers en school omschreven en daar tekenen zij beiden voor.

De ouders/verzorgers tekenen ervoor dat zij:

1. het formulier volledig naar waarheid invullen en een verklaring van de behandelend arts bijvoegen;
2. bij de start van een nieuw schooljaar contact op zullen nemen om de stand van zaken opnieuw te bespreken;
3. direct contact op zullen nemen met de school bij verandering van de medische conditie van de leerling, van het medicijn of bij verandering van de manier waarop het medicijn verstrekt moet worden of de medische handeling moet worden uitgevoerd;
4. ervoor zorgen dat voldoende medicijn in oorspronkelijke verpakking (voorzien van etiket, voorschrift en de naam van de leerling) op school aanwezig zijn en zelf letten op de vervaldatum van de medicijnen.

De directie van de school tekent ervoor dat:

- a. er zorg voor wordt gedragen dat het bovengenoemde formulier met de afspraken op een voor alle betrokkenen bekende, duidelijke plaats is opgeborgen;
- b. er zorg voor wordt gedragen dat er een ruimte beschikbaar is;
- c. op het daarvoor bestemde formulier de omstandigheden waaronder de medicijnen moeten worden verstrekt worden vastgelegd.

Door het formulier zorgvuldig in te vullen en te ondertekenen, geven ouders/verzorgers duidelijk aan wat voor het welzijn van hun kind belangrijk is, en de school weet precies wat moet worden gedaan en waar ze verantwoordelijk voor zijn.

Hoofdstuk 4 – Voorbehouden en risicovolle medische handelingen

Wanneer wordt overgegaan tot het laten uitvoeren van medische handelingen door een medewerker, neemt het College van Bestuur daarmee bepaalde verantwoordelijkheden op zich, waarbij de consequenties van die keuze onvoldoende te overzien zijn. Bovendien moet voor het uitvoeren van bepaalde medische handelingen een bekwaamheid zijn verworven volgens de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG). In deze wet wordt geregeld wie wat mag doen in de gezondheidszorg en is dus bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en niet voor medewerkers in het onderwijs.

Scholengroep Trivium stelt zich op het standpunt dat medewerkers geen medische handelingen mogen uitvoeren. Dit houdt concreet in, dat reguliere medische handelingen, bijvoorbeeld het op regelmatige tijden toedienen van injecties, zetpillen of sondevoeding etc. als gevolg van een chronische ziekte of aandoening, door ouders/verzorgers dienen te worden uitgevoerd of door een bevoegde derde die daarvoor door de ouders/verzorgers is gemachtigd. De school biedt gelegenheid tot het verrichten van deze medische handelingen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een ruimte.

Bijlage 1 - Verklaring Toestemming tot acuut medisch handelen

In te vullen bij inschrijving van de leerling.

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school contact opnemen met u als ouders, verzorgers of met een andere, door u aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat al deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet, zal de school een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een eenvoudige pijnstiller of afzondering en rust en zal bij twijfel altijd een arts geconsulteerd worden. Wilt u aangeven met welke personen achtereenvolgens contact gezocht moet worden als de ouders niet bereikbaar zijn?

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van	
Naam leerling	
Geboortedatum	
Eerste waarschuwingsadres	
Naam ouder/verzorger (relatie aangeven)	
Telefoonnummer thuis	
Mobiel telefoonnummer	
Telefoonnummer werk	
Huisarts – Naam	
Adres	
Woonplaats	
Telefoonnummer	
Te waarschuwen personen, als 1e ouder/verzorger niet te bereiken is:	
1. Naam	
Relatie tot leerling	(bijv. vader, tante, buurvrouw)
Telefoon thuis	
Mobiel telefoonnummer	
Telefoon werk	

2. Naam	
Relatie tot leerling	(bijv. vader, tante, buurvrouw)
Telefoon thuis	
Mobiel telefoonnummer	
Telefoon werk	

Mijn kind is overgevoelig/allergisch voor de volgende zaken:

Bijlage 2 - Afspraken tot uitvoeren van medisch handelen op school

Ondergetekenden (ouders en school) verklaren de volgende afspraken met elkaar gemaakt te hebben met betrekking tot uitvoering van de medische handeling op school bij:

Persoonlijke gegevens	
Naam leerling	
Geboortedatum	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Naam ouder(s)/verzorger(s)	
Telefoonnummer thuis/ mobiel	
Telefoonnummer werk/ mobiel	
Naam huisarts	
Telefoonnummer	
Naam specialist	
Telefoonnummer	
Afgesproken is, dat bij bovengenoemde leerling de voor hem/haar noodzakelijke medische handelingen op school zullen worden uitgevoerd: door de leerling/vader/moeder/een derde, namelijk:	
Leerling/vader/moeder/derde (relatie aangeven)	
Naam	
Te bereiken op telefoonnummer	
Deze medische handeling: - bestaat uit:	
En is nodig vanwege de ziekte:	
En moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijdstippen	
-	uur
-	uur
-	uur
-	uur

OF: Mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie (shock, allergie, acuut)
Tenslotte is afgesproken dat: • de medische handeling plaats kan vinden in ruimte ; • als degene die de medische handeling zou verrichten, niet op de afgesproken tijd kan verschijnen, hij/zij daarover de school zo snel mogelijk op de hoogte stelt en aangeeft hoe het opgelost wordt; • als degene die de medische handeling zou verrichten, niet op de afgesproken tijd verschijnt zonder bericht, de ouder telefonisch wordt benaderd door de schoolleiding en • de ouders bijhouden of de medische handeling op de juiste tijd en wijze plaatsvindt;
Eventuele aanvullende opmerkingen:

Bijlage 3 - Hoe te handelen bij een calamiteit

Hoe moet een school handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

- het toedienen van medicijnen aan een leerling in een acute situatie en
- het uitvoeren van een medische handeling.

Richtlijnen:

Laat de leerling niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer de leerling goed en probeer hem of haar gerust te stellen. Enkele symptomen waarop gelet kan worden zijn: - toename van pijn, - misselijkheid, - verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen), - verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur), - verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid).

1. Waarschuw zo snel mogelijk een bedrijfshulpverlener (BHV'er) voor bijstand.
2. Bel direct de huisarts in de buurt en als bekend, de huisarts en/of de specialist van de leerling.
3. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
4. Geef door naar aanleiding van welk medicijn of (medische) handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt).
5. Zorg ervoor dat alle relevante gegevens van de leerling bij de hand zijn (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
 - naam van de leerling
 - geboortedatum
 - telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon
 - naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
 - ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
6. Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
 - leg duidelijk uit wat er gebeurd is;
 - vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd en
 - in geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.